

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 50.-
za en mesec .. " 4.50
za Nemčijo celoletno .. " 55.-
za ostalo inozemstvo .. " 60.-
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej .. K 48.-
za en mesec .. " 4.-
V pravi prejemni meseci .. 3.50
Sobotna izdaja:
za celo leto .. K 10.-
za Nemčijo celoletno .. " 12.-
za ostalo inozemstvo .. " 15.-

SLOVENEK

Inserati:
Enostopna pettirista (30 mm široka in 3 mm visoka ali nje prestop)
za enkrat .. " .. po 50 v
za dva in večkrat .. " .. 45 v
pri večjih naročitih primerom
popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostopna pettirista K 1.-
lahja vsak dan izvzeti na
delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vzni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.787, ogrske 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Bolgarija ponudila ententi mir.

Sofija, 26. (K. u.) Uradno se poroča:

Z ozirom na zadnje dogodke in po skupnem posvetu s pristojnimi činitelji o položaju, je bolgarska vlada, ki želi, da se konča prelihanje krvi, pooblastila generalisima armade na bojišču, naj predlaga vrhovnemu poveljniku ententinih bojnih sil v Solunu, naj se ustavi sovravnosti, da se uvedejo pogajanja za sklepanja premirja in miru.

Člani bolgarske delegacije so odpotovali sinoči, da stopijo v zvezo s pooblaščenici vojujočih se ententinih držav.

IZJAVA VLADNIH STRANK.

Sofija, 26. (K. u.) Stranke, ki tvorijo vladni blok, so razglasile sledečo noto: V sporazumu s strankami bloka je ponudila vlada včeraj, dne 25. t. m. ob 5. uri popoldne sovravnosti uradno premirje v svrhu mirovnih predlogov. Stranke bloka apelirajo na armado in na prebivalstvo, naj ohrani vojaško in javno disciplino, ki je potrebna, da se v sedanjem težkem odločilnem trenutku uvede mirovno delo srečno konča. Narodna skupščina je sklicana na dan 30. septembra.

PREMIJRJE SE JE PREDLAGALO BREZ VEDNOSTI KRALJA.

Berlin, 26. (K. u.) Poroča se, da je bolgarski ministrski predsednik Malinov predlagal voditeljem ententinih čet, ki operirajo proti Bolgariji, premirje.

Izjavlja se, da je gospod Malinov nastopil s ponudbo na lastno pest, ne da bi mu bili pritrdili kralj, parlament in bolgarsko vojno vodstvo. Zvezi zveste bolgarske kroge je Malinov nastop zelo razburil.

Uvedli so se vojaški ukrepi za krepko podporo bolgarske fronte.

Po zadnjih iz Sofije došli poročili se že uveljavlja protipokret proti ministrskemu predsedniku Malinovu.

SLOVESNA AVDIJENCA TURŠKEGA POSLANIKA PRI BOLGARSKEM KRALJU.

Sofija, 26. Bolgarska brzojavna agentura poroča: Kralj Ferdinand je sprejel danes v navzočnosti ministrskega predsednika Malinova turškega poslanika Sefa-beja v slovesni avdijenci.

Bolgarska kraljeva rodbina v inozemstvu.

Budimpešta, 27. septembra. Bolgarske princezinje so odpotovale na kraljevo posestvo na Ogrsko. Tudi o kralju Ferdinandu in prestolonasledniku poročajo, da sta zapustila Bolgarijo.

Angleži zasedli Veles in Štip.

Rotterdam, 27. septembra. Reuter poroča: Angleške čete so osvojile Veles in Štip. Zavezniška konjenica je oddaljena od Skoplja še 24 km.

Francosko poročilo iz Makedonije.

25. septembra. Kljub prihodu nadaljnjih nemških čet je sovravnost nadaljeval svoje umikanje proti severu. Vendar se močne sovravne poslednje čete trdovratno upirajo severno od Bitolje. Na levem krilu so prekoračile zavezniške čete Prilep ter so prodrle na cestah v Krušovo, Kičevo in Veles. V centru so se Srbi polastili gorske skupine Popadina vzhodno od Babune ter so pridobili proti zapadu od Dolenje Črne tal. Na drugi strani so srske čete razširile svoje mostišče severno od Vardarja ter dosepele na višine med Vardarjem in delom Krive Lokavice, kjer se skuša sovravnost z vso naglico utrditi. Na desnem krilu so francoske, angleške in grške čete prodrle z močnimi četami on stran Vardarja proti Gradecu in Hudovi. Polastile so se gorske skupine Karabil, severno od Dojrana. Plen se nepre-

stano množi. 25. t. m. smo vplenili nad 30 topov in številno bojno orodje.

Angleško poročilo iz Makedonije.

25. septembra. Konjenica in pehota nadaljujeta svoje prodiranje na bolgarskih tleh. Grške čete prodirajo ob strmi Belasici v gorovju. Grki so zavzeli greben severno Dojranskega jezera, naše črte v centru pa so dosepele do črte Džame-Obeši.

London, 27. sept. Angleške čete so vkorakale v Strumico.

Bolgarska armada v sporazumu s centralnimi državami?

Köln, 27. sept. Berlinska brzjoavka »Kölnische Zeitung« poroča: Vojaški in politični položaj v Bolgariji se utrjuje. Bolgarski vrhovni poveljnik general Todorov nastopa v sporazumu z vrhovnim armadnim vodstvom zaveznikov, od katerega dobiva navodila.

Ofenziva v Makedoniji in ententa.

Bern, 27. septembra. »Echo de Paris« poroča, da je bila ofenziva v Makedoniji sklenjena od entente v julijskem zasedanju ententnega vojnega sveta v Versaillesu. Le s težavo je bilo takrat mogoče doseči ta sklep. Napad v Makedoniji se je izvršil na široki fronti. Srbska vlada ima sedaj svoj sedež v Bitolju. Ententna ekspedicijska v Makedoniji naj bi se izvršila samo z namenom, da pritisne ententa na Bolgarsko, da se loči od centralnih držav.

Burian o položaju.

Dunaj, 27. sept. (K. u.) »Fremdenblatt« poroča: Zunanji minister grof Burian je izjavil v svojih razgovorih z nemškonarodnimi člani zunanjskega odseka delegacije, naj se kljub dogodkom v Bolgariji položaj ne presoja kritično. Na nadaljnja vprašanja delegatov je izjavil grof Burian, da postopamo v popolnem sporazumu z Nemčijo. Zveza med nami in Nemčijo ostane prejkoli trdna in neomajljiva.

Hintze o dogodkih v Bolgariji.

Berlin, 27. (K. u.) V današnji seji glavnega odseka je državni tajnik pl. Hintze podal naslednjo izjavo:

Iz vojaških poročil zadnjih dni vam je znano, da je prišla Bolgarija med Vardarjem in Črno v resne težave. V nadaljnjem poteku dogodkov je zadela ista usoda tudi bolgarsko sosedno armado. Poročila s fronte je bolgarska vlada ministrskega predsednika Malinova očitno preveč neugodno tolmačila. Včeraj dopoldne je v Sofiji izšla časopisna notica, da je Bolgarija vrhovnemu poveljniku ententinih čet v Solunu predlagala, naj se sovravnosti takoj ustavi in prične mirovna pogajanja. Bolgarska delegacija, obstoječa iz finančnega ministra Ljapčeva, generalnega majorja Lukova in poslanika Radeva, je baje že v sredo zvečer odpotovala v Solun. Iz dosedanjih nepopolnih vesti se še ne da z gotovostjo spoznati, če je bolgarska vlada, kakor trdi, ravnala v soglasju z bolgarskim vojnim vodstvom, bolgarskim sobranjem in kraljem, ali pa več ali manj na svojo pest. Sobranje se snide še-le 30. septembra.

Razni znaki dopuščajo možnost, da bo Malinov od nadaljnega razvoja

dogodkov desavuiran. Po celi deželi se opaža močno gibanje proti Malinovemu koraku. Važne stranke parlamenta in vplivni krogi naroda nočejo ničesar vedeti o posebnem premirju in o prošnji za mir. Značilno je, da bolgarski mirovni delegati, ki so bili glasom omenjene notice v časopisih že v sredo zvečer odpotovali v Sofijo, do četrtega opoldne še niso zapustili Sofije.

Na prvo vznemirljivo vest z macedonske fronte je nemško vojno vodstvo iz razpoložljivih rezerv takoj poslalo močne sile v Bolgarijo na pomoč svojemu zavezniku. Deloma so ta ojačenja že došla, deloma bodo v prihodnjih dneh na svojem mestu. Tudi avstrijsko vojno vodstvo je poslalo zelo znatne sile. Nemške in avstrijske čete bi po sodbi vojaških izvedencev zadoštovale, da se vojaški položaj spet izravna. Vendar pa je položaj danes resen brez vsakega dvoma. Če čez par dni pa bomo razmeroma jasneje videli. Povoda, da bi igro Bolgarije že danes smatrali za zgubljeno, ni niti za Bolgarijo, niti za nas.

Predsednik odseka Ebert je nato predlagal, da bi z ozirom na nejasnost sedaj ne razpravljali o dogodkih. Predlog je bil sprejet.

Dunajska sodba.

Dunaj, 27. septembra. O sedanjem političnem položaju v Bolgariji sodijo dobro poučeni krogi tako-le: Pod pritiskom poraza, kakor tudi vsled gotovih, sicer ne preobširnih nemirov v zaledju, je bolgarska vlada, ki položaja ni pravilno cenila, nenadno prišla do zaključka, da prosi za premirje in se nato prične pogajati za mir z entento. Podrobne okoliščine, ki so privedle do tega sklepa, še niso znane. Prav tako še ni jasno razvidno, kakšno stališče zavzame bolgarska javnost k temu preobratu, čeprav se iz raznih znakov lahko sklepa, da se uveljavlja gotov odpor proti temu sklepu. Najvažnejše pa je dejstvo, da je bolgarsko odposlanstvo na potu v Solun. Mogoče, da se bo pod vplivom, ki se uveljavljajo v Sofiji, vendarle posrečilo doseči, da se ta sklep spremeni. Posebno veliko pa od tega ni pričakovati.

Dne 30. septembra bo seja sobranja, ki nam bo prinesla jasnost. Na vsak način je treba ugotoviti, da sedanja vlada ne razpolaga s preveliko večino. Vendar pa na to ugotovitev ne moremo staviti nad. Odločilni moment je temveč, kakšne vojaške konsekvence bomo izvajali iz nastalega položaja, bomo li mogli paralizirati udarec sovravnika, da ne zgubimo zveze s Turčijo in s točkami, katere imamo zasedene. Nobenega vzroka ni, da bi dvomili o možnosti, da dosežemo ta cilj.

Povedati moramo, da so gotova poročila o dozdavnih sklepih Turčije popolnoma izmišljena. V poštev prihaja edino le dejstvo, da je bolgarska armada prenehala igrati vlogo v svetovni vojski. Odrredbe, ki smo jih ukrenili, nam jamčijo za zaupanje, da se bodo načrti entente izjalovili in da se nam bo posrečilo ohraniti zvezo s Turčijo.

Nemški cesar pride jutri na Dunaj.

Berlin, 27. septembra. Nemški cesar Viljem pride v nedeljo na Dunaj.

Predujemi Bolgariji.

»Neue Freie Presse« poroča: Bolgarija je v treh letih vojske pokrivala izdatke predvsem z velikimi predujemi Nemčije in Avstrije-Ogrske. Poučeni finančni krogi sodijo, da znašajo osem do deset tisoč milijonov levov. Koliko so v Bolgariji natisnili bankovcev, ni znano. V gotovini se Bolgariji večinoma predujemi niso izplačali in so večinoma naloženi Bolgariji na dobro v Berlinu.

Glasovi časopisja.

O položaju piše »Arbeiterwille«: Bolgarija je omagala. Ofenziva, katero so pričele ententine čete 4. septembra, je vtisnila prvi dan fronto, jo v bodočih dneh prebila in razbila. Angleži, Srbi, Francozi in Grki so preplavili Bolgarijo in Srbijo. Bolgarska mora položiti

orožje... V Palestini se umikajo turške armade: ostro jih prijemajo in preganjajo. Na severu, severozahodu in severovzhodu sedanje evropske Turčije je zazijala široka vrzel, ker so odpadli bolgarski voji, skozi katero lahko Sarraillovi vojaki skoraj brez ovire korakajo proti Carigradu. Bolgarija je omagala in je v istem trenutku potegnila Turčijo za seboj. Tak je vojaški položaj, ki je nastal v zadnjih urah.

Zaman je trud, da si pojasnimo to katastrofo; razmotrivanja o razlogih, ki jih iščejo nekateri v tem, da radi omejenih prometnih sredstev Avstrija-Ogrska in Nemčija Bolgariji nista prihiteli na pomoč in da zato niso mogli ustreči Bolgariji, ko je zahtevala pomoči (18 vrst je pobelila cenzura). List končno piše: Seveda, avstrijsko-ogrski zunanji minister grof Burian je optimist, ki prej ko slej ne smatra, da je skupni položaj kritičen. Hitreje se je uživel, kakor smo pričakovali. Gospod je nemški nacionalci, ki jih je obvestil o svojem ohlajenem nazoru, so gotovo pomirjeni, ker jim je povedal, da je zveza med nami in Nemčijo prej ko slej trdna in neomajljiva. Lepo; toda gospod grof, dogodki v Bolgariji niso umiki ob Marni, pri St. Michielu ali v Argonih; Bolgari so omagali, gospod grof, in so ponudili ententi premirje. Toliko možnosti v vseh smerih se je odprlo, da je glava vroča. Cenzura še danes lahko zabrani, da se o njih razpravlja. Polom Bolgarije ni morebiti kak X-uspeh entente, ki ga bo brez dvoma brezobzirno izkoristila in razširila. Če beremo danes berlinsko napoved, da uvajajo vojaške ukrepe, s katerimi nameravajo okrepiti bolgarsko fronto, sprejemamo vest ravno tako skeptično, kakor svoječasno stremljenje entente, da bi si bila ohranila Rusijo s podporami.

Bolgarski ministrski predsednik gospod Malinov, je, kar se šele danes razglašalo, ne da bi vprašal parlament in kralja, naročil generalisimu armade, naj prosi pri ententi za premirje. Ali naj to prežene skrb, da je postopal Malinov pod pritiskom sile? (Sledi belala lisa cenzure.) More li nadaljevati vojsko država, katere notranji položaj je razdrapan in katere večina odobrava dejanje svojega političnega voditelja? Ruski dogodki so nas nazorno poučili, da bi ne bilo modro in bi razočaralo, če bi se zanašali na napovedano okrepitev bolgarske fronte, ker je težko mogoče, da se okrepi omajana armada do dejanja v notranji vojski: v vojski vseh proti vsem.

Brez sentimentalnosti in brez ozirrov moramo računati z dejstvom, da je bolgarska armada razpadla in moramo zato dosledno postopati: izid more in sme le izpolniti najvročejše hrepenenje avstrijskih narodov.

»N. Fr. Presse« se v svojih razmotrivanjih o katastrofi Bolgarije sinoči jezi nad cenzuro, ker toliko časa ni dovolila poročati o mirovni ponudbi Bolgarije ententi in pravi, da je o dogodkih vsaj ožji krog v dopustnem okviru obvestila. Moric Benedikt je obenem zapisal, da v Nemčiji vlada vsaj toliko spoštuje ljudstvo, ki nosi nevarnost in bremena vojske, da so objavili poročilo o dogodkih v Bolgariji. Sinoči dunajsko časopisje še ni smelo poročati o bolgarski mirovni ponudbi, dasi je že v četrtek zvečer cela Avstrija vedela, kar se je v Sofiji zgodilo.

»Grazer Volksblatt« pravi, da podvzeti korak Bolgarije ni presenetil. O položaju list poroča, da se je zavzemal pred vojsko Malinov za to, naj se Bolgarija vojskuje na strani entente in da je zahteval od kralja, naj se sestavi koncentracijski kabinet, ki naj zabrani pustolovstvo. Očita osrednjim velesilam, da so premalo vpoštevale važnost, ko je prevzel Malinov vlado. Nato poroča, da so bolgarske divizije ob napadu popolnoma odpovedale, ker so se Bolgari, ki se že skoraj sedem let vojskujejo, naveličali vojske. O obljubi Nemčije, da bo krepko pomagala Bolgariji, sodi list, da obljuba ne bo dosli na

narodno skupščino učinkovala. Bolgarska armada razpada, železniške zveze so pa nad vse slabe. Bolgarija se je pričela vojskovati na naši strani septembra 1915.

Hujskanje na vojsko v Rumuniji.

Dunaj, 27. septembra. »Zeit« poroča iz Budimpešte: Budimpeštanski listi poročajo iz Moldave po vesteh, ki so došle iz Črnovic: Število opozicionalnih rumunskih časopisov se posebno v Jašu silno množi. Liga generala Averescua, bivšega rumunskega armadnega poveljnika, ki vodi opozicijo proti bukareškemu miru, torej proti vladi in osrednjimi velesilami, razpolaga poleg obstoječega lista »Indepturea« z dvema novima dnevnikoma »Gazeto Poporului« in z »Muncitorulom«. V Galacu sta tudi izšla nova dnevnika »Vocca Galatului« in »Voituta Galatului«, dalje tiskajo v Bešaniju tajno glasilo Bratianuove stranke »Reginul Nou«, ki izhaja tedensko v Jašu. Še večje važnosti je tednik »Saptamana Militara si Politica«, katero izdaja in piše večinoma general Dimitru Cocorascu, ki piše o sebi, da je politični učenec velikega domoljuba Nikolaja Filipescua, ki je izdal v Rumuniji geslo: Si vis pacem, para bellum. — Dalje izhajajo še drugi listi, ki hujskajo na vojsko. »Revista Transcelor«, katero izdaja neki erdeljski begunec, ki je pobegnil v Jaš, je objavila članek, ki pravi, da so »Ogri zločinski lopovi« in »Bolgari divje zveri«. Ni potrebno poizvedovati, kje dobivajo denar. Okolnost, da so na vojsko hujskajoči listi dobro preskrbljeni s popirjem, dokazuje, da jim gredo na roko tudi rumunske oblasti.

Rumunski kraljevič se najbrž odpove prestolu.

Berlin, 26. septembra. »Vossische Zeitung« poroča iz Bukarešte: Dnevnik »Lumina« piše o begu rumunskega kraljeviča: Kraljevič si je preskrbel popotni list na napačno ime, v katerega je vpisal gospodično Lambrino za svojo ženo. Odpeljal se je v Odeso. Na povelje kraljeve rodbine se je vrnil kraljevič v četrtek zvečer zopet v Jaš. O položaju so se vlada, politiki in kralj temeljito posvetovali. Predlagali so, naj se kraljevič odpove prestolu, če pa tega ne stori, se zakon razveljavi. Kraljevič se bo najbrž odpovedal prestolu.

Notranjepolitični dogodki.

Z Dunaja poročajo 27. t. m.:

Poslance so obvestili, da se bodo vršila posvetovanja obojestranskih in skupnih ministrov, in to v navzočnosti merodajnih činiteljev, da se ustvarijo potrebni temelji za

koncentracijski kabinet.

Tozadevna prizadevanja ministrskega predsednika so se morala danes prekiniti, ker je moral Hussarek radi ministerialnih konferenc odpotovati z Dunaja.

Opozicija za enkrat vladnemu načrtu ni naklonjena in zahteva najprej jamstvo za izpolnitev njenega znanega programa. Pa tudi v nemškonacionalnih krogih so nasproti načrtu koncentracijskega kabineta zelo hladni in opozarjajo, da v sedanjem položaju ni misliti na uspešno skupno delo s Čehi in Jugoslovani.

Kar tiče

sklicanja parlamenta,

še zavzema vlada za to, da se določeni rok drži; enako dr. Groß. Tudi krščanski socialci so za 1. oktober.

V nemškonacionalnih krogih žele, naj se zbornica po obširnih izjavah vlade zopet razide in se počaka na nadaljni potek dogodkov na bojiščih in v zunanji politiki.

Opozicija zahteva sklicanje zbornice.

Pri ministrskem predsedniku

so se zgodaj zjutraj oglasili nemški poslanci Pacher, Urban in dr. pl. Langenhan, da se izvestijo o notranjem in zunanjem položaju. Nato so poročali o seji zveze nemškonacionalnih strank.

V pogovorih 26. t. m. je ministrski predsednik Hussarek med drugim izjavil, da je

izprememba avstrijskega državnopravnega ustroja potrebna

in da stoji v tem oziru

jugoslovansko vprašanje v ospredju.

Nemški poslanci so opozorili, da Čehi in Jugoslovani vsako delno rešitev ustavnega vprašanja odklanjajo.

Nemški člani zunanjega odseka delegacije, dr. Waldner, dr. pl. Langenhan in baron pl. Pantz, so se 27. t. m. popoldne oglasili pri

zunanjem ministru Burianu.

Grof Burian je izjavil, da se je vse storilo, da se vojaški

poraz Bolgarov popravi

in da ni izključeno, da se položaj na tamošnjem bojišču preokrene. V

Rumuniji

se izvaja demobilizacija in oddaja municije v zmislu pogodbe in so zlasti v zadnjem času došla o tamošnjih razmerah ugodna poročila. O

poljskem vprašanju

se pogajanja v Berlinu nadaljujejo in tudi v zmislu avstro-poljske rešitve ugodno napredujejo.

Naša zveza z Nemčijo

ostane slej ko prej trdna ne glede na katerekoli dogodke v Bolgariji.

Vesti o pripojitvi

Bosne-Hercegovine

Ogrski niso resnične, marveč veljajo pogajanja le pridružitvi Ogrski kot avtonomni deželi.

Jugoslovanska stremiljenja je grof Burian odločno odklonil. Pripomnil je pa, da zunanjepolitični položaj vsekar zahteva gotovo

notranje izpremembe v zmislu federalizma,

da se ustvarijo predpogoji miru, kakor je tudi Nemčija na tem, da izpremeni svojo politiko v smeri parlamentarne vladne oblike.

Wekerle pri cesarju.

Dunaj, 27. septembra. Ogrski ministrski predsednik Wekerle je bil danes pri cesarju v dolgi avdijenci.

Ogrski politiki pri cesarju.

Budimpešta, 27. septembra. Več mažarskih politikov bo te dni poklicanih k cesarju. Grofi Karolyi, Bathyanyi in Andrassy so že na poti k cesarju na Dunaj.

Odgovor Bosne Tiszi.

O izjavah bosenskih politikov grofu Tiszi smo že poročali. Sedaj pa poročajo hrvatski listi — v kolikor niso konfiscirani — in ogrski listi sledeče podrobnosti. Iz cenzuriranih listov torej posnemamo:

Tisza je izjavil v pogovorih: O sklicanju bosenskega sabora ne more biti niti govora. Dosti neugodnosti in sramote povzroča monarhiji avstrijski parlament, ki samo bodri sovražnike monarhije. Za Slovence je rekel, da so Korošec in tovariši čisti agenti entente in da bi on vrgel Slovence iz ogrske države, če bi bili v nji. Nadalje je povdarjal posebno pred Hrvati, da mora vsa politika meriti na to, da se Hrvati ločijo od Srbov. Glede bodočnosti kraljevine Srbije je izjavil, da bo po vojski tako majhna in oslabljena, da jo bo lahko Bolgarija, če se le premakne, pojedla za zajtrk. Sestanek med grofom Tiszo in delegacijo Srbov in Hrvatov se je vršil v sarajevskem konaku dne 21. septembra ob 5. uri popoldne. Navzoči so bili: grof Tisza, nadalje delegati Vojislav Šola, dr. Jožo Sunarič, Danilo Dimović, dr. Milan Jojkič, frančiškan dr. Karlo Ikič in Vjekoslav Jelavič. Šef prezidija deželne vlade dr. H. Starch je bil pozvan od grofa Tisze stenografirat. Tisza je sprejel delegate v vojni uniformi polkovnika. Prišel je s tem, da je prebral memorandum, ki mu ga je izročil dan popreje V. Šola in rekel, da je mislil, da bo z gospodi mogel govoriti o interesih, ki bi morali biti skupni in da je prišel semkaj v prepričanju, da bo imel opravka z resnimi ljudmi, prožetimi s čuvstvom državnega patriotizma. Ta memorandum da je sestavljen v tonu in na način, iz katerega se vidi, da gospodje, ki so ga podpisali, ne računajo z velikimi zahtevami sedanjosti. Z ozirom na obliko in vsebino spomenice je izjavil, da je nedostojna (ungeziemend). Razpravljajoč o vsebini spisa, se je zaustavil pri načelu narodnega edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev (povdarjajoč Slovence) in rekel, da je to edinstvo v nasprotju z državnimi temelji monarhije. Posebno je udaril po zahtevi o samoodločbi narodov in izjavil, da se ne more govoriti o tem načelu v državi, kjer so narodi tako skupaj zmetani (zusammengerüfelt) in da more to načelo napraviti v državi le zmedo. To je samo zvočno geslo, ki se lepo sliši na shodih in v modnih člankih, ki jih pa trezen in realen politik ne more resno tretirati. To je lažni denar (falsche Münze), ki ga je Anglija vrgla med nas, da seje razdor, a sama ga doma na Irskem in drugje zametuje.

Na pasus izjave o odnošaju jugoslovanske države napram Ogrski, ki ga dobesedno citira, je vprašal ironično, ali gospode z Ogrsko ničesar ne veže

razen same geografije in kakor da pozablja, da so v tej deželi mažarske čete prelele toliko krvi za oprostitev krščanskega ljudstva. Ali ne obsega (umfasst) Ogrska Hrvatske z vso svojo politično močjo? Iz tega memoranduma odmevajo oni isti glasovi, ki so do se izreče odsek za takojšnjo rešitev tega nevedoma ali nevedoma gredo paralelno s težnjo naših sovražnikov, da nas uničijo.

Jugoslovani in Italija. »Allg. Ztg.« poroča iz Lugana, da je imelo zadnje potovanje Orlanda v Pariz in njegov razgovor s Pašićem in Clemenceauom ta uspeh.

